

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش
غیردولتی در زمینه پست و مخابرات»

اهداف لایحه

ماده واحده لایحه پیشنهادی دولت به منظور قانونی کردن اخذ درآمدهای ناشی از دریافت حق امتیاز فعالیت‌های بخش غیردولتی که اولین بار براساس ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه اجازه فعالیت در بخش‌هایی از پست و شبکه غیرمادر مخابراتی کشور یافتند ارائه شده است. در این ماده واحده پیشنهاد شده است تا این حق امتیازها که توسط سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی از بخش غیردولتی اخذ می‌شود به خزانه واریز شده و ۱۰۰ درصد آن برای مصارف مرتبط با فعالیت‌های وزارت ارتباطات هزینه شود. لازم به ذکر است این حق امتیازها رقم قابل توجهی بالغ بر ۲۷۰۰ میلیارد ریال است. بنابراین این حکم قانونی حق جدیدی را برای وزارت ارتباطات و بخش غیردولتی فعال در این عرصه ایجاد نمی‌کند و تنها تنظیم مقررات مالی ناشی از دریافت حق امتیازها را انجام می‌دهد. اگرچه صدر ماده واحده براساس ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه تنظیم شده که لازم است اصلاح شود.

سابقه قانونی

ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه: در این ماده راه ورود فعالیت بخش غیردولتی در شبکه غیرمادر مخابراتی کشور و شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی حسب اجازه هیئت وزیران گشوده شد. این ماده قانونی در پیوست‌های لایحه آمده است.

ماده (۵) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات: در این ماده قانونی کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و وظایف آن تبیین شده است که متن ماده در ذیل مشاهده می‌شود.

ماده (۵) - کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان موضوع ماده (۷) این قانون با اختیارات و وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

الف) اصلاح و تجدید ساختار بخش‌های ارتباطی کشور.

ب) به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی، در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیئت وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت.

ج) تعیین سیاست نرخ‌گذاری بر کلیه خدمات در بخش‌های مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب جداول تعرفه‌ها و نرخ‌های کلیه خدمات ارتباطی در چارچوب قوانین و مقررات کشور.

د) تدوین مقررات ارتباطی کشور در چارچوب قوانین و مقررات کشور و اعمال و نظارت بر حسن اجرای آن.
ه) سیاست‌گذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس و تعیین و دریافت حق الامتیاز صدور مجوز در چارچوب قوانین و مقررات کشور.
و) تحقق اهداف مورد نظر در بخش ارتباطات رادیویی و رادیو آماتوری.

باتوجه به بند «ه» ماده (۵) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات اعطای مجوزها و حق امتیازهای فعالیت بخش غیردولتی برعهده این کمیسیون قرار داده شده است و می‌توان بر این اساس صدر ماده واحده لایحه پیشنهادی را اصلاح کرد.

آیین نامه بند «ز» تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۳۸۶ و سال‌های قبل از آن: با توجه به عدم تصویب لایحه موضوع این گزارش که در سال ۱۳۸۳ تقدیم مجلس هفتم شده بود و وجود خلأ قانونی برای واریز حق امتیازها و چگونگی مصرف آنها مبالغی در بودجه سالیانه برای دریافت حق امتیاز درج می‌شد و هر ساله در آیین‌نامه بودجه سالیانه مرتبط با قانون بودجه روش اخذ، واریز به خزانه و مصرف این درآمد ناشی از حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی تدوین می‌شد.

ماده (۵) و (۶) آیین‌نامه بند «و» ماده (۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۶:
ماده (۵) - صددرصد (۱۰۰٪) درآمدهای حاصل از اجرای این فعالیت، به درآمد عمومی کشور (خزانه‌داری کل) ردیف (۱۳۰۴۰۴) واریز و تا شصت و پنج درصد (۶۵٪) وجوه متناسب با میزان واریزی از ردیف (۵۰۳۸۰۶) به منظور استفاده در فعالیت‌های موضوع ماده (۶) این تصویب‌نامه در نظر گرفته می‌شود.
ماده (۶) - موارد مصرف اعتبار ردیف (۵۰۳۸۰۶) به شرح زیر تعیین می‌شود و وزارت موظف است نسبت به مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدام نماید:
الف) کمک به جابه‌جایی باندهای فرکانسی دستگاه‌های اجرایی به منظور ایجاد امکان واگذاری باند فرکانسی به اپراتورهای جدید.
ب) ایجاد، بازسازی و بهبود زیرساختهای مورد نیاز ارتباطات و فناوری اطلاعات.
پ) بهبود مدیریت طیف فرکانس امواج رادیویی و تجهیز مراکز کنترل فرکانس و سالم‌سازی فضای فرکانسی.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود این آیین‌نامه نظیر ماده واحده لایحه پیشنهادی است با این تفاوت که در لایحه ۱۰۰ درصد درآمد به مصارف مرتبط می‌رسد و در آیین‌نامه ۶۵ درصد بدین‌منظور تخصیص یافته است.
بند «۱۳» قانون بودجه ۱۳۸۷: در این بند نظیر بند «و» ماده (۹) قانون بودجه ۱۳۸۶ اجازه دریافت حق امتیاز و جرایم عدم انجام تعهدات مذکور در قراردادها را به وزارت ارتباطات داده است ولی رابطه مالی آن با خزانه کل کشور و نیز نحوه مصرف این درآمدها تبیین نشده است.

جمع‌بندی و پیشنهاد

تصویب این ماده واحده جهت تنظیم رابطه مالی درآمدهای ناشی از حق امتیاز فعالیت بخش خصوصی و نیز مصرف این درآمدها در فعالیت‌های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات امری لازم و مؤثر است و باعث می‌شود این رابطه مالی به صورت ثابت و به دور از سلاقی تنظیم شود و دیگر ضرورتی به تکرار هر ساله بخش مرتبط با موضوع در آیین‌نامه‌های بودجه‌های سالیانه نباشد. لکن پیشنهاد می‌شود صدر ماده واحده مذکور به جهت ارجاع به حکم منسوخ شده ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم با ماده (۵) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات جایگزین شود.